

 Dit artikel is exclusief voor jou als abonnee van De Limburger te lezen

Graven in Heerlen naar het Romeins verleden: ‘Eindelijk de praktijk voelen in plaats van achter glas in een museum’

In de achtertuin van Peter Soudant (r) graven vader en zoon Jamin (l) uit Maastricht de ene na de andere emmer met Romeinse vondsten op. — © De Limburger

Heerlen - Op 25 plaatsen in het centrum graven Heerlenaren - en vele anderen - naar het Romeins verleden. Daaronder vooral particuliere tuinen. „Ik heb bij het tuinieren ooit een scherf van een Romeinse pot gevonden. Wie weet ligt er meer.”

Benti Banach

Gisteren om 18:22

In de achtertuin van een huis aan de Laan van Hövell tot Westerflier staan Marion Bakker en haar dochter Hélène Di Buchhianico boven een vierkante kuil van een bij een meter. Ze zijn zaterdagochtend om zes uur uit Amsterdam vertrokken om een bijdrage te leveren aan Heel

Heerlen Graaft. Marion is planologe en doet nu een opleiding conservatie en restauratie. „Het is vooral zo leuk omdat je hier zelf mee mag doen en graven”, verklaart ze haar enthousiasme en de reis uit de hoofdstad. „En Hélène overweegt archeologie te gaan studeren.”

In de kuil staat Doeke Krikke uit Valkenburg. Door de vele kiezels is hij niet dieper gevorderd dan tien centimeter. Na zijn deelname aan opgravingen in de Sint Servaas en op het Onze-Lieve-Vrouweplein in Maastricht en in Sint-Gerlach is een gat van   n vierkante meter voor hem klein bier.

Puzzel

Toch ziet ook de ervaren amateurarcheoloog dat het Heerlense project bijzonder is. Niet eerder werd in stedelijk gebied in Nederland op 25 plaatsen tegelijk gegraven door archeologen, tientallen vrijwilligers   n in particuliere tuinen. Heerlen hoopt met de resultaten van dit weekend ontbrekende stukjes in de Romeinse puzzel van de stad te vinden.

Jan Koelman (staand) luistert naar wat er in zijn tuin tot dusver is gevonden. —    Luc Lodder

Hier, bij de thermen, lag grosso modo het centrum van de Romeinse bewoning. De meeste graafplekken liggen op particulier terrein, in de voor- of achtertuin van de inwoners, tussen Ruys de Beerenbroucklaan en Raadhuisplein. Archeoloog Yannick Raczynski-Henk: „Mensen graven hier hun eigen verleden op. Het is mooi dat je daar met je eigen handen aan kunt zitten.”

De Nationale Wetenschapsagenda ondersteunt de actie om burgers laagdrempelig bij de wetenschap te betrekken. En de Universiteit Utrecht is van de partij om het onderzoek *Constructing the limes* naar de grenzen van het Romeinse rijk verder te helpen.

Indiana Jones

„Ik vind het spannend”, verklaart Martine Soons als de schop in haar gazon wordt gestoken. „Bij het tuinieren heb ik ooit een scherf gevonden. Ik heb hem naar het museum gebracht en niet meer teruggekregen. Het was de bodem van een Romeinse pot. Dus wie weet wat er nog meer ligt.”

De meeste bewoners laten het graven over aan vrijwilligers, zoals Peter Smeets, die normaal de aarde met een metaaldetector afspeurt of Maud Prakken, docent klassieke talen op Sophianum: „Eindelijk de praktijk voelen in plaats van achter glas in een museum.”

Er is een gemeenteambtenaar die archeoloog wilde worden, maar studeren in Amsterdam te ver weg vond en alsnog zijn jongensdroom Indiana Jones te spelen ziet uitkomen, al is het maar voor één weekend. Er zijn vrijwilligers uit Hoensbroek, Voerendaal, studenten oudheidkunde uit Zuid-Holland.

Collectieve verleden

Ook drie generaties Jamin uit Maastricht dragen het oranje vestje met op de rug Heel Heerlen Graaft. „In Maastricht is dit onmogelijk, daar liggen de Romeinse resten veel te diep”, weet Gaston Jamin. „Maastricht of Heerlen, dit is ons collectieve verleden, vanuit Romeins perspectief horen we bij elkaar.”

Bewoners graven in hun voortuin in de Laan van Hövell tot Westerfliet. — © Luc Lodder

Met zijn vader graaft hij in de achtertuin van Peter Soudant aan het Templesplein. Terwijl elders nog wormen, slakken, kiezels en modern bouwpuin worden verwijderd, komen hier Romeinse mortel, stukjes bot, oude spijkers en volle emmers Romeins aardewerk en dakpannen tevoorschijn. In het Thermenmuseum worden alle vondsten met afwas- en tandenborstel schoongemaakt en gesorteerd voor verder onderzoek.

„Ik zit op een Romeinse goudmijn. Maar dat mag je van de wetenschappers niet te hard roepen.”

Peter Soudant

„Toen ik hier kwam wonen, voelde ik dat het meer is dan een fijn huis”, vertelt Soudant. „Ik werd vrijwilliger bij de Vondst en hoorde tijdens een lezing over de mogelijkheid van een Romeinse tempel. Ik dacht, verrek, dat is onder mijn huis. Ik zit op een Romeinse goudmijn. Maar dat mag je van de wetenschappers niet te hard roepen.”

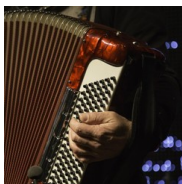
© Luc Lodder

Klopt, zegt archeoloog Gerard Tichelman. „We weten door opgravingen rond 1930 dat onder het Tempsplein een gebouw van 30 bij 75 meter heeft gestaan met muren van anderhalve meter dikte. We denken aan een opslagplaats, maar in Trier, dat veel groter was, had zo’n gebouw muren van slechts tachtig centimeter. Maar als het een tempel is geweest, dan moeten ze rond 1930 toch iets hebben gezien?” Als we votiefstenen, inscripties of metalen offervoorwerpen vinden, dan zou de tempeltheorie kunnen kloppen, zegt hij.

Aan het eind van de dag spreekt regioarcheoloog Hilde Vanneste van een geslaagde dag met veel enthousiaste mensen en de nodige Romeinse vondsten. „Maar zondag is het D-Day, dan komen we pas aan de archeologisch interessante laag.”

Lees ook: Romeinse resten bij proefboring Tempsplein, vondst bevestigt nut van Heel Heerlen Graaft (https://www.limburger.nl/cnt/dmf20230711_94302615)

Gerelateerde artikelen

HEERLEN

Vijfde muzikantentreffen op zondag 10 september in Ridder Hoen Park

(/cnt/dmf20230910_92429942)

LOKAAL

Leerlingen brengen bezoek aan Rd4 voor project over 'Upcycling'

(/cnt/dmf20230910_92310565)

HEERLEN

Eerste editie 'De breedste zin van het woord' in Cultuurhuis

(/cnt/dmf20230910_92158393)

HEERLEN

Graven in Heerlen naar het Romeins verleden: 'Eindelijk de praktijk voelen in plaats van achter glas in een museum'

(/cnt/dmf20230909_95897125)

HEERLEN

Zomer maan fest genomineerd voor eerste Ondernemers Fonds Heerlen Award

(/cnt/dmf20230909_93588616)

HEERLEN

Optreden Hey Angie! tijdens 'Muziekcafé op Dinsdag' in Cultuurhuis

(/cnt/dmf20230909_93438909)

HEERLEN

Tobias roept hulp van buurtbewoners in bij het maken van social sofa

(/cnt/dmf20230909_93217872)

LOKAAL

Bekervoetbal: wie treft jouw favoriete amateurclub?

(/cnt/dmf20230909_92909850)